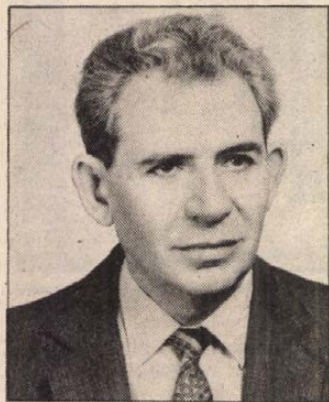

KÖRÖSTÁJ

KULTURÁLIS MELLÉKLET

Orosházáról indult

Az Árpád-kor nyomában

Gyönyörű nyári délután kopogtattam be Szegeden dr. Kristó Gyula egyetemi tanárhoz, a József Attila Tudományegyetem Bölcsész-tudományi Karának történelem professzorához. A nyitott ablakon át madarak daloltak, rigók fütyültek, s ezzel fogadott az ötvenen inneni egyetemi tanár: „Látja, ezt a környezetet nem tudná nyújtani a fővárosi Pesti Barnabás utca! Ezt csak a vidék adhatja meg...”

Dr. Kristó Gyula büszke „szegediségére”, noha csak az egyetemi esztendei óta lakja ezt a szép alföldi várost. Orosháza a szülővárosa, onnan került ide egyetemre, mégpedig nem is arra a szakra, amire vágyódott.

— Fiatalkoromban két dolog érdekelt: a magyar irodalom és a matematika. De hát nincs olyan egyetem, ahol ilyen párosításban lehetne e két tantárgyat ta-

nulni, így a magyar irodalom mellé párosítottam a történelmet, majd a latint. Aztán az egyetemi tanulmányaim során megfogott a történelem varázsa, levegője, s azóta sem tudok szabadulni bűvöletéből. Közben persze további szerelmem maradt a nyelvészet, mind a mai napig dolgozom a Magyar Nyelv és a Névtani Értesítő című lapokban, de a Nyelvőrben is publikáltam. Elsősorban a helynevek kutatására specializáltam magam.

— *Hogyan lett mégis történész?*

— Mint már említettem, nem egyik napról a másikra alakult ki a történelem iránti vonzódásom, elhivatottságom, hanem fokozatosan. Kitűnő tanáraink voltak, s egyszer csak elhatároztam: középkori történész leszek! Rájöttem, hogy számomra ez az igazi szellemi próbatétel, hisz aki a középkorral foglalkozik, annak érteni kell az irodalomhoz, a néprajzhoz, a nyelvészethez és a régészethez is. Széles a kör. És ráadásul latis szakos voltam, ehhez párosul az orosz nyelvtudásom. Görögül is tudok valamicskét, s így elboldogulok a középkori oklevelek világában. Tanára-

im közül dr. Karácsonyi Béla — aki egyike volt az első Kossuth-díjasoknak — legendásan jó előadásokat tartott. Az egyetemet 1962-ben fejeztem be, és 39 éves koromban a Magyar Történelmi Tanszék egyetemi tanára lettem.

— *Noha nem beszél róla, de az egyetem életében igen magas tisztségeket töltött be: rektorhelyettes volt, rektor, most pedig...*

— Dékán lettem július elsejétől. Természetesen mindig örömmel vállalom az egyetemi tisztségeket, bár tudom, hogy egy-egy megbízás egy-egy könyvet bizonyosan elvesz az életemből. Nézze, én társaságba ritkán járok ember vagyok, szeretem a tudományomat, s tehetségem szerint művelem is.

Asztalán legújabb nagy sikerű könyve, amely a Zrínyi Katonai Könyv- és Lapkiadónál jelent meg: *Az Árpád-kor háborúi*. Mellette egy csodálatos, rekezzománcos borítóval ellátott minikönyv, amelynek a címe: III. Béla.

— Eddig huszonnégy könyvem jelent meg — több társszerzővel készült —

és tizenegy újabb könyvemnek készen van a kézirat.

Gyorsan felállt és a könyvespolcra levett egyik könyvet. A *Nemzet és Emlékezet* című Magvető-sorozatban készült a *Tanulmányok az Árpád-korról*.

— Ez 1983-ban jelent meg, 44 éves voltam ekkor, örültem, hogy egy gyűjteményes kötetben mondhatom el, mutathatom be mindazt, amit az Árpád-korról tudok.

S hogy valami egészen mást mutasson a „tisztá tudomány” világából, letett elém egy hatalmas, latin nyelvű munkát, *Johannes de Thuroczi Chronica Hungarorum* című művét. A cím alatt kiadóként ez áll: *Elisabeth Galántai et Julius Kristó*. Már magyarázza is.

— Thuróczi János krónikája kedvelt történelmi forrás, hiszen a Balkán, a török, Mátyás király és Csehország is szerepel művében. Mi úgynevezett kritikái szövegkiadást csináltunk, latin nyelvű filológiai munkát. Az első kötet maga a latin szöveg, további két kötetben pedig a kommentáranyag jelenik meg. Ezeknek vagyok én Mátyusz Elemér mellett a társszerzője.

Napjainkban óriási igény van a népszerű történelmi munkák iránt. S jó dolog, hogy a legfelkészültebb tudósok, történészek írják ezeket a közönségigényeket kielégítő, könyveket. Az Árpád-kor háborúi című könyv is több tízezer olvasó érdeklődését keltette fel és a tervek szerint sor kerül a második kiadásra is.

— Egyik fő művemnek tartom *A vármegyék kialakulása Magyarországon* című munkámat, ezt a Magvető adja ki 1988-ban. És hogy a Zrínyi Katonai Kiadóval megkezdett munkásságom folytatásáról is szóljak: *Az Anjou-kor háborúi* címmel újabb könyvet írtam, amely ugyancsak a jövő esztendőben jelenik meg.

Miután Kristó Gyula dedikálta könyveit, a búcsúzásnál ezt mondta:

— Szinte nem múlik el napom írás nélkül. A történelemért élek, hogy kortársaink és utódaink minél többet tudjanak meg a magyarság múltjáról.

Balázs Tibor: Szülőház

Takács Tibor